

Sygn. akt IIK 542/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2019 r.

Sąd Rejonowy w Skierniewicach II Wydział Karny w składzie:

Przewodnicząca: Sędzia Lidia Siedlecka

Protokolant: Krzysztof Nowakowski

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2019 r.

sprawy:

M. C., syna M. i I. z domu J., urodzonego (...) w P.,

oskarżonego o to, że:

I. w dniu 20 grudnia 2018 roku w miejscowości S. w woj. (...), w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził D. S. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie łącznej 4000 zł pobranej tytułem zaliczki za zamówiony towar, poprzez wprowadzenie w/w w błąd co do zamiaru wywiązania się z warunków umowy kupna – samochodu osobowego marki T. (...) oferując swój towar za pośrednictwem portalu ogłoszeniowego OtoMoto,

tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k.

II. w bliżej nieokreślonym czasie, nie później niż do dnia 12 grudnia 2018 roku za pośrednictwem sieci internetowej w celu wyrządzenia szkody osobistej podszył się pod firmę (...) z/s w Ś. poprzez wykorzystanie wizerunku w/w firmy należącej do P. A. i umieszczeniu na portalach internetowych ogłoszeń sprzedaży pojazdów,

tj. o czyn z art. 190a § 2 k.k.

1. uniewinnia M. C. od popełnienia czynu z pkt. II;
2. uznaje M. C. za winnego popełnienia czynu zarzuconego w pkt. I., z tą zmianą, że wskazuje, że pokrzywdzonym jest D. S., którym to czynem wyczerpał znamiona art. 286 § 1 kk i za to na podstawie art. 286 § 1 kk wymierza oskarżonemu karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności;
3. na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 kk i art. 72 § 1 pkt. 1 kk warunkowo zawiesza wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres 2 (dwóch) lat próby zobowiązując oskarżonego w tym czasie do informowania kuratora na piśmie co 6 (sześć) miesięcy o przebiegu okresu próby;
4. na podstawie art. 46 § 1 kk zasądza od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego D. S. kwotę 4000 (cztery tysiące) złotych tytułem naprawienia szkody;
5. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 250 (dwieście pięćdziesiąt) złotych tytułem obciążających kosztów sądowych.

Sygn. akt II K 542/19

Na podstawie art. 423 § 1 a kpk uzasadnienie sporządzono w odniesieniu do czynu z art 190 a § 2 kk.

UZASADNIENIE

W dniu 17 grudnia 2018 roku na portalu ogłoszeniowym OtoMoto ukazało się ogłoszenie sprzedaży samochodu osobowego T. (...). Wystawcą tej oferty miała być firma (...) z siedzibą w Ś. ul. (...).

(zeznania D. S. k.2, 81-82).

Z oferty tej skorzystał D. S., który w okresie od 17 do 20 grudnia 2018 roku kontaktował się telefonicznie z nr (...) z mężczyzną używającym imienia P.. Ponadto korespondował z oferentem mailowo z adresem (...) Po ustaleniu warunków sprzedaży D. S. w dniu 20 grudnia 2018 roku wpłacił na rzecz oferenta na konto w (...) Bank (...) kwotę 4000 złotych jako zaliczkę na zakup samochodu. Sprawdził również, że firma jest zarejestrowana i jej dane są zgodne z rejestracją.

(zeznania D. S. k.2, 81-82; załącznik k. 5; potwierdzenie przelewu k. 6).

Kiedy D. S. po dokonaniu zapłaty zaliczki kontaktował się z nr telefonu wskazanym w ogłoszeniu ten był już nieaktywny. D. S. wysłał zatem wiadomość mailową na znany mu adres, w której zażądał zwrotu uiszczony sumy, nie otrzymał jednak odpowiedzi. Powyższe utwierdziło go w przekonaniu, że został oszukany.

(zeznania D. S. k.2, 81-82).

P. A. prowadzi firmę (...) z siedzibą w Ś. przy ul (...), jego nr NIP to (...). W dniu 12 grudnia 2018 roku dowiedział się od swojej mamy, że dzwonił do niej ktoś, kto twierdził, że on pobierał zaliczki za sprzedaż samochodów. Zainteresowani dzwoniли na jej numer telefonu. P. A. nie zajmował się sprzedażą aut, ale skontaktował się z osobami, które odpowiadały na te oferty. Zorientował się, że w fakturach rzekomo wystawianych na jego firmę, w nagłówkach, znajdowały się dane M. C.. P. A. nie znał takiej osoby i jej danych nie używał w swoich dokumentach. Nikomu nie udostępniał swojej pieczętki i nie wiedział, że ktoś posługiwał się jego danymi. W dniu 19 grudnia 2018 roku P. A. złożył zawiadomienie o tym, że nieznana mu osoba podszywa się pod jego dane osobowe i firmowe.

(zeznania P. A. k.11).

Numery (...) były zarejestrowane na M. C..

(płyta k. 22; informacja k. 23)

Posiadaczem konta w (...) Bank (...) również był M. C..

(informacja banku k. 40-41)

M. C. ma 29 lat, jest kawalerem, nie ma nikogo na utrzymaniu. M. C. nie ma wyuczonego zawodu, ma wykształcenie podstawowe. Oskarżony pracuje jako monter, wedle deklaracji osiąga dochody w wysokości najniższej krajowej stawki nie ma wartościowego majątku. Oskarżony nie był karany (dane o karalności k. 59). Oskarżony nie leczył się psychiatrycznie, neurologicznie i odwykowo.

M. C. nie przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów. Odmówił składania wyjaśnień.

(wyjaśnienia k. 55)

M. C. nie stawiał się na rozprawę, nie usprawiedliwił przy tym swej nieobecności

(protokół rozprawy k. 81)

Ustalenia w przedmiotowej sprawie dotyczyły dwóch zarzutów ujętych w akcie oskarżenia. Po pierwsze, należało ustalić czy oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu z art. 286 § 1 kk. Po drugie, czy swym zachowaniem wyczerpał również dyspozycję art. 190 a par. 2 k.k. W świetle zgromadzonego materiału dowodowego nie nastęrcza wątpliwości, iż M. C. w dniu 20 grudnia 2018 roku w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził D. S. do niekorzystnego

rozporządzenia mieniem w kwocie łącznej 4000 złotych pobranej tytułem zaliczki za zamówiony towar, poprzez wprowadzenie w błąd co do zamiaru wywiązania się z warunków umowy kupna samochodu osobowego marki T. (...) oferując swój towar za pośrednictwem portalu ogłoszeniowego OtoMoto, wynika to z zeznań pokrzywdzonego D. S., który oczywiście wpłacił zaliczkę na konto zarejestrowane na dane oskarżonego i kontaktował się z nr telefonu również figurującym na jego nazwisko, a nie uzyskał zakupionego towaru. Nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, w tym wynikających z wyjaśnień oskarżonego, że nie miało to miejsca.

Kwestia odpowiedzialności za czyn z art. 190 a § 2 kk prezentuje się odmiennie na gruncie ocen prawnych. Oczywiście nie budzi wątpliwości fakt, że oskarżony posłużył się w ramach popełnionego z art. 286 § 1 kk danymi P. A.. Co więcej, D. S. wskazywał, że kontaktował się z mężczyzną o imieniu P., sprawdzał dane firmy (...) i uznał je za wiarygodne (pomimo, że nr NIP odpowiadał danym firmy (...) z siedzibą w Ś. przy ul (...)), wobec czego wpłacił na wskazane konto zaliczkę. Abstrahując w tym miejscu od błędu pokrzywdzonego należało ocenić, czy fakt użycia przez M. C. części z danych firmy P. A. stanowiło o popełnieniu przez niego czynu z art. 190a § 2 kk. Przepis ten stanowi, że popełnia przestępstwo ten, kto podszywając się pod inną osobę, wykorzystuje jej wizerunek lub inne jej dane osobowe w celu wyrządzenia jej szkody majątkowej lub osobistej. Przedmiotem ochrony tego przestępstwa jest między innymi wolność w zakresie swobodnego dysponowania swoim wizerunkiem i innymi danymi osobowymi. Dopuszczenie się czynu o znamionach określonych w omawianym przepisie prawa polega zatem na kradzieży tożsamości osoby fizycznej. Nie jest to jednak zachowanie o charakterze formalnym wyczerpującym się jedynie w wykorzystaniu cudzych danych. Sprawcy musi bowiem towarzyszyć cel, którym jest wyrządzenie szkody majątkowej lub osobistej osobie, za którą się podszywa. Postępowanie dowodowe musi zatem wykazać, że osobie oskarżonej zależało również na tym, aby pokrzywdzony doznał szkody osobistej lub majątkowej, niezależnie od tego, że w efekcie jego działania taka szkoda mogła wystąpić. Chodzi o to, że przestępca nie mógł jedynie godzić się na wystąpienie takiego skutku, a tym bardziej przewidywać czy nawet mieć powinność przewidywania jego wystąpienia, lecz wprost musi dążyć do tego, żeby szkoda taka wystąpiła. Materiał dowodowy zgromadzony w przedmiotowej sprawie, w tym zwłaszcza zeznania P. A., zdecydowanie nie prowadzą do takich ustaleń. Pokrzywdzony nie znał oskarżonego, jak również M. C. na taką znajomość nie powoływał się, niezależnie od nie budzącego wątpliwości ustalenia, że jego danymi posłużył się. Oskarżony zamieszczając ogłoszenie z danymi zarejestrowanej firmy starał się uwiarygodnić swoje ogłoszenie, a posłużenie się danymi firmy P. A. było przypadkowe. Obaj nie mieszkają nawet w jednej miejscowości. Co więcej, treść ustaleń z D. S. opiewała na odmienne dane niż dane firmy pokrzywdzonego w zakresie nazwiska osób figurujących w nagłówku.

Dla przyjęcia odpowiedzialności z art. 190a § 2 kk warunkiem sine qua on jest ustalenie, że oskarżonego i pokrzywdzonego łączą relacje pozwalające na przyjęcie, że oskarżony chciał wyrządzić pokrzywdzonemu krzywdę. Aby kwestię tę bezspornie ustalić należałoby dysponować informacjami, że taki zamiar towarzyszył oskarżonemu w momencie wystawienia ogłoszenia, przyjęcia pieniędzy. Brak jest natomiast jakichkolwiek danych, że M. C. swoim poczynaniem zamierzał zaszkodzić osobie, której nazwisko widnieje w nazwie firmy, której danymi się posłużył. Przystępstwo określone w art. 190a § 2 kk może być popełnione wyłącznie w zamiarze bezpośrednim, tak więc dla realizacji jego znamion nie jest wystarczające, aby sprawca jedynie godził się na wyrządzenie swoim działaniem szkody osobie, pod którą się podszywa, wykorzystując jej wizerunek lub dane osobowe (tak: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 stycznia 2017 roku o sygn. akt V KK 347/16; Sąd Rejonowy w Olsztynie wyroku z dnia 21 lipca 2015 roku w sprawie o sygn. akt II K 497/15). Przystępstwo z art. 190a § 2 kk jest przestępstwem umyślnym zaliczanym do tzw. celowościowej odmiany przestępstw kierunkowych. Ustawa wymaga, aby zachowanie sprawcy było ukierunkowane na określony cel, który w tym przypadku oznacza wyrządzenie szkody majątkowej lub osobistej. Sprawca podejmując działania musi mieć wyobrażenie pożądanej dla niego sytuacji, która stanowić ma rezultat jego zachowania. Powyższe ujęcie znamion strony podmiotowej wyklucza możliwość popełnienia tego przestępstwa z zamiarem ewentualnym.

Wobec tego nie sposób było uznać, że oskarżony wyczerpał swoim zachowaniem znamiona przestępstwa określonego w art. 190 a § 2 kk. Oczywiście natomiast w ocenie Sądu jest fakt, iż oskarżony posłużył się danymi firmy nieznanego mu człowieka wyłącznie w celu wypełnienia znamion przestępstwa oszustwa. Z uwagi na fakt, iż postępowanie oskarżonego nie było nakierowane na wywołanie skutku w postaci wyrządzenia szkody majątkowej lub osobistej

osobie, za którą podszył się, lecz stricte służyć miało wyczerpaniu znamion przestępstwa oszustwa, nie sposób przyjąć, iż było wymierzone przeciwko pokrzywdzonemu P. A..

Mając powyższe na uwadze uniewinniono oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu w punkcie pierwszym aktu oskarżenia czynu.